

ODRŽAN 49. ZNANSTVENI SKUP "BUZETSKI DANI", O CRKVI SV. JURJA I BUZETSKOJ SVAKODNEVNICI U XVIII. STOLJEĆU

Nataša Nefat svojim je predavanjem uvela u znanstveni skup

Mala enciklopedija sve bliža polustoljetnoj tradiciji

BUZET - Znanstveni skup "Buzetski dani", održan u sklopu Subotine i gradskog praznika u prepunoj vijećnici Narodnog doma u Buzetu, u svom 49. izdanju okupio je rekordni broj sudionika, čak sedamnaest povjesničara, restauratora, povjesničara umjetnosti te drugih stručnjaka. Najviše, osam stručnih predavanja odnosilo se na crkvu Sv. Jurja koja je nakon višegodišnjih radova ponovo otvorena za javnost, a prezentirana su i najnovija istraživanja vezana uz prošlost, kulturu i umjetnost Buzeštine.

Novi sjaj starogradske jezgre

Ovogodišnjim izdanjem naša kolajna dobila je svoju 49. perlicu približavajući se polustoljetnoj tradiciji, istaknula je uvodno Elena Grah Ciliga, predsjednica Katedre Čakavskog sabora Buzet, koja je organizator znanstvenog skupa održanog u suorganizaciji POU "Augustin Vivoda" Buzet te Hrvatskog restauratorskog zavoda. Posebno je pozdravila mr. Božu Jakovljevića inicijatora i pokretača znanstvenog skupa, koji u svojoj 92 godini vjerno prati aktivnosti buzetske Katedre. "Buzetske dane" otvorio je gradonačelnik Siniša Žulić. Izrazio je zadovoljstvo što je obnovljena crkva Sv. Jurja biser u cjelom mozaiku nastojanja da se starogradska jezgra vrati sjaj koji zaslužuje.

O programu zaštite i obnove crkve Sv. Jurja, jedno-

Ovogodišnji znanstveni skup "Buzetski dani" u svom 49. izdanju okupio je rekordni broj sudionika, čak sedamnaest povjesničara, restauratora, povjesničara umjetnosti te drugih stručnjaka. Najviše, osam stručnih predavanja odnosilo se na crkvu Sv. Jurja koja je nakon višegodišnjih radova ponovo otvorena za javnost, a prezentirana su i najnovija istraživanja vezana uz prošlost, kulturu i umjetnost Buzeštine

brodne građevine izgrađene početkom 17. stoljeća na mjestu starije srednjovjekovne crkve, govorila je Nataša Nefat (Konzervatorski odjel u Puli). Program obnove u suradnji provode od 2007. godine Grad Buzet, Hrvatski restauratorski zavod i Konzervatorski odjel u Puli, a radovi obnove krovništva, stropa i unutrašnjosti crkve financirani su iz proračuna Ministarstva kulture i Grada Buzeta. Posebna je pažnja posvećena restauraciji stropa ukrašenog dekoracijom u stuccu i oslikanog zidnim slikama venecijanskog majstora Mattea Furlanetta s kraja 18. stoljeća.

Stručnjaci Hrvatskog restauratorskog zavoda predstavili su konzervatorske restauratorske radove u crkvi. Toni Šaina radove na osliku i štuko dekoraciji stropa, a Tea Trumbić na zidnom osliku, pri čemu je rekla da je prilikom istraživačkih radova zidova crkve otkriven niz posvetnih križeva, kartuša s natpisom i arhitektonski crtež preslice. Novi nalazi prezentirani su na zidovima jugozapadnog kuta crkve sv. Jurja te su obuhvatili konzervatorsko-restauratorske

radove čišćenja površina zidnog oslika, ispune nedostajućih dijelova (lakuna) i izvedbu retuša.

Restaurirane štafelajne slike

O konzervatorsko restauratorskim radovima na oltaru govorio je Silvo Šarić, a štafelajnim slikama iz crkve Sv. Jurja Slobodan Radić. Od 2002. do 2012. izvedeni su konzervatorsko-restauratorski ra-

dovi na šest slika iz ciklusa "Čuda sv. Antuna Padovanskog", radovi na oltarnim palaama Bogorodica od Ružarija s glavnog oltara i Sv. Eligije sa sv. Josipom i Jurjem s bočnog desnog oltara crkve te slike Sv. Andrija, Juraj i Lucija i Sv. Barbara, Apolonija, Šimun i Longin koje su smještene s lijeve i desne strane glavnog oltara, rekao je Radić.

Na skupu su sudjelovala tri izlagača s Filozofskog fakul-

teta u Rijeci. Prof. dr. sc. Nina Kudiš istaknula je da se u crkvi Sv. Jurja nalazi više slikarskih djela nastalih u 18. stoljeću, tri stropne slike i jedna na pročelnom zidu, izvedene u tehnici fresco-secco, a čiji je autor Matteo Furlanetto (Venecija, oko 1750. - nakon 1816.) te ciklus od šest velikih ulja na platnu što se nalaze smještene na bočnim zidovima crkve, odmah ispod stropnog vijenca. Nastanak oba ciklusa valja vezati uz obnovu Sv. Jurja koja se je odvila oko 1779. godine. Marin Bolić naglasio je da se motiv buzetske pale Bogorodice od svetog Ružarija uklapa u tradiciju prikazivanja teme Ružarija u Veneciji i na području Mle-

teta. Iako je dobar dio buzetskih zidina bio ruševan, stanje oružja bilo je prilično dobro, a 500 članova "crne vojske" izvrsno je izvježbano i disciplinirano jer ih vodi vrlo sposoban kapetan Verzi.

Buzet u drugoj polovici 18. stoljeća

Prof. dr. sc. Miroslav Bertoša (Sveučilište Jurja Dobrile u Puli) govoreći o temi "Buzet u drugoj polovici XVIII. stoljeća, Društveni prijevori i nasilja", istaknuo je da je u veljači u Državnom arhivu u Veneciji našao novi opsežni kodeks s gradom o događaju koji je 60.-70.-ih godina XVIII. stoljeća potresao Buzet, a odnosi se na istragu zbog ubojstva Pie-

Obnova crkve od 2007. godine

Program obnove crkve Sv. Jurja, jednobrodne građevine izgrađene početkom 17. stoljeća na mjestu starije srednjovjekovne crkve od 2007. godine provode Grad Buzet, Hrvatski restauratorski zavod i Konzervatorski odjel u Puli, a radovi obnove krovništva, stropa i unutrašnjosti crkve financirani su iz proračuna Ministarstva kulture i Grada Buzeta

tačke Republike, naročito ako je njezin naručitelj bio Francesco Priuli, rašporski kapetan. Njegov kolega s riječkog Filozofskog fakulteta doc. dr.sc. Damir Tulić obradio je temu "Barokni relikvijar iz crkve Sv. Jurja u Buzetu".

Prof. dr. sc. Slaven Bertoša (Sveučilište Jurja Dobrile u Puli) pripremio je izlaganje o izvješću istarskog generalnog inkvizitora Gerolima Bragadina o Buzetu (1651.) u kojem se posebice se osvrnuo na stanje lokalne mletačke administracije, ustvrdivši da se iz nekoliko analiziranih knjiga, o konjaništvu, o žitu i vinu koje rašporski kapetan dobiva od podložnih seljaka te o karatadi, mogu uočiti alarmantni podaci o lošem stanju na navedenom po-

tra Agapita, sina buzetskoga kapetana Marcella Agapita, pripadnika obitelji mjesnih elita koji je stradao "od ruke" plemića Giulia Gravisija.

Tema izlaganja dr. sc. Petra Puhmajera (Hrvatski restauratorski zavod) bila je Palača Moretti - nedovršeni projekt s kraja 18. i početka 19. stoljeća u Buzetu, mr. sc. Jakova Jelinčića (Pazin) matične knjige krštenih župe Buzet 1821.-1835. i 1836. - 1867., Maria Pintarića (Filozofski fakultet u Rijeci) portal župne crkve Uznesenja Marijina u Buzetu - tipologija i razvoj motiva lunete s reljefnom školjkom.

Matija Nežić (Buzet) istražio je zaslužne osobe za gradnju Vele šterne u Buzetu, jednog od najljepših spomenika buzetske starogradske jezgre. Radovi su dovršeni 1789. godine brigom četiriju predstavnika lokalnog plemstva, među njima su bili grof Marcello Agapito, markiz Giacinto Gravisija, grof Francesco Alessio de Bocchina i pukovnik Giorgio Furlanichio.

Samanta Paronić (Prodol) pripremila je predavanje o ugovornim odredbama kao izvoru za poznavanje kolonatskih odnosa na Buzeštini u prvoj trećini XIX. stoljeća, dr. sc. Zdenko Balog (Križevci) "Izvori za Roč u matičnim knjigama 18. stoljeća". Dok je Mirjan Flego (Buzet) istražio raspuštanje slavenskih organizacija u doba fašizma, na primjeru Ženskog društva "Mirna" iz Svetog Martina.

Gordana ČALIĆ ŠVERKO

Unutrašnjost crkve Sv. Jurja